PL Nahid, Haşim
248 Deliren esir
N286D4

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

هاشم ناهد

ده‌ليره‌ن أسير

يكيدن طبع ، تمثيل ، ترجمه حقى مؤلفه عائددر



امضاسز نسخه‌لر ساخته‌در

١٣٣٦



Nāhīd, Hāşim

هاشم ناهيد

دەليرەن أسير

Dĕlirĕn esīr



١٣٣٦

PL
248
N286 D4

دەلیرەن اسیر

[کندی کندینه]

شو اسارت بنی بر درده صالدی :
وجودم بر دری یر کمیك قالدی .

اطرافم بر بوشلق ، یرم یوردم قوم ،
یەدیکم ایچدیکم زهرله زقوم .

کوکلمك آتشی کوزمك نوری ،
چکیله چکیله اولدی قوپ قورو .

اسکیدن هجرانله یاناردی ایچم ،
شیمدی دوییورم : صانکه بر هیچم

سومه‌بی اونوتدی دوداغم الیم ،
سن .ن بکلمه آرتق سوکیلم .

بوکون کنجلکنه دویمه‌دن اولن ،
دوشون ، که ساده‌بن ، بر بن دکیلم
نافله بکلمه آرتق سوکیلم .



قومك اوستنده بر دمت اوت کبی
صولماقده‌یم یتر ، یتر یاربی !

نه اولور اللهم اجل کلسه ،
نهایت ویر یاخود شو فجیع یاسه !

سن کل ، نهایت ویر بو فجیع یاسه ،
ای طالعسز اوردوم ، طالعسز اوردم !

کله‌جکسك ، دیه ، خلیامی یوردم .
هانی اوکون ، او صوك کون . . .

- هیجانلانه‌یه باشلار -

هانی او کون . . او اولکون ،
ایصسز چوللر باشدن باشه ،
قاپلانمشدی بر آتشه .

دومان ، علو دالغه دالغه ،
چارپیوردی صوله صاغه .

بومبالرك کومبوردیسی ،
بوغیوردی هر بر سسی .

کولله‌لره قارشی اوکون ،
هر بر کوکس اولدی قالقان .

هر طرفده آتشله قان :
هایقردی دوشن قالقان .

سلاحلرك شاقردیسی ،
کمیکلرك چاتیردیسی ،
قاریشیردی بر برینه .

بولوطلەنن توزلە دومان ؛
سونکولردن بعضی چیقان
قنلجمدن شمشکلندی ؛

بولوطلردن قایوب اقان
درت کوشەلی بر دالغە قان ؛
آی ییلدیزلە بنکلەندی ...

- کیتدکجە انفعالی آرتار -

ای قارانلقلری ایدینلانان سن
ای هلال ، هلال ، ای باشمدە أسن

فیرطنە ! . . هانیا هانیا اوردوم ؟ . .
قاچ دفعە باشمی طاشلرە ووردم . . .

دون بکزیبوردك سن بر یانار طاغە ،
بوکون قلب اولدك باق توزە ، طوپراغە .

چولی آلت اوست ایدن بر فیرطنە یکن ؛
مزار طاشك اولمش بر طوتام دیکن .

طالعسز اوردوم، آخ . طالعسز اوردوم ؛
سویلنه سویلنه ایشته قودوردم ،

هانیا ، هانیا نیچین کلدك ؟ . .
اغزمدن دوشمیور داستانك ادك . .

[بر کندینه . بردهٔ اطرافنه باقیتیر]

بو دمیر قفسله ، بو قارا زندان ،
سانا چوق یاراشیر . ای بدبخت انسان .

قودورمش ارسلانلر کبی ، آل کمیر
آل سانا ایشته : طاش ، طوپراق ، قوم ، دمیر !

(یومروقلرینی صیقار صانکه
قارشیسنده برینه خطاب ایدر)

مدنیتیله اوکونن بشر ؛
بوتون یاپدقلرك ضلالتله شر :

کونش ، دکز ، هوا ، آتش ، قارانلق ،
روح ، عقل ، نه وارسه کوزنده ارتق ؛

هپسندن معبودلر یاپوب ایناندك ،
صوكره باشقه‌سنی حقیقت صاندك ،

دیدك، كه بن یوكسك بر هویتم .
ملتلره حاكم الوهیتم

ـ نفرتله ـ

ظلمه تأدیب دیدك ، امحایه تمدین ؛
هپ ساده منفعت اولدی سنجه دین .

بعضی بر تاج ایچین ، بعضی دین ایچین :
ییقلدی توركیه ، ایران ، هندو چین .

ـ استهزا ایله ـ

او قانون، كه واردر ازلدن بری
آلت اوست ایدییور باق شیمدی هر یری .

او بیلمه‌دیككك سر معنویتدر :
هر « ماده » یی یه‌كن اوولو قدرتدر .

« شی » « طاپان ای غرب . ای اسكی بوناق :
یوزینی بوپامش یونانلی قالتاق ؛

شهرلریکی ییق ، کتابکی یاق ؛
بوغوش ، صوکره یرك ، الك دیبینه کیر !.،

[بردن بره یوزنده بو شفقت افاده‌سی کورینی
جبندن بر یاپراق پارچه‌سی چیقاریر ، سیرایده‌ر

باقدقجه ای وطن سنك آل یاپراغنه :
اغلایان کوزلرم دونر قان چناغنه .

دونیا حرام اولسین بانا چونکه سنسزم ،
اغلا ، کوزم اغلا ، چونکه بن وطنسزم .

(کیتدکجه حزنی آرتار)
- کندی کندینه -

صویسز دربدرلر کبی یر یوزنده کز ،
اجدادیکك لعنتی هر آدمده سز !

اسکی نوحه‌کرلر کبی سلطنتکك ،
دستانلرینی نقل ایله دونیایه یارین !

اسکی سلطنتك - سویله - قاچ بیك سنه‌در ؛
صوکره سنك تاریخکه ویردیکك نه‌در ؟

مشرقدن مغربه قدر یانان یـقیلن ،
هیـچ بر اوجاغی توتمه‌ین وطنکده سن ؛
پارچالانمش شو بایراغه حجابله بورون ؛
بر قوشك کولکه‌سی کبی یرلرده سورون ؛

کوکده اوچان خیالنك آرقاسنده قوش
دیدیك ؛ یردن یره چارپیل هپ، یان یاقیل . جوش ؛
لکن أوله ای تاریخك قانلی کولکه‌سی ؛
بیل،که سنسك هائله‌نك الك مقدسی ! .

(بر خیال کورور کبی اولور)
ـ دهشتله ـ

کوزمك اوکنه کلیور آننه‌م ،
کرپیکلرنده وار قانلردن شبنم :

(قرمزی البسه‌لی بر قادین خیالتی بلیرر . صوکره صاچلری . پریشان . بوینده زنجیر بر قادین دها کورینیر)
ـ اولکینه دوغرو یوروینه‌رك ـ
شفقتله :
سسز ، بوینی بوکوك ، باغری قان دولو ،
مظلوم آننه‌جکم ، ای آنادولو ،

ـ ایکنجی قادینی اشارت ایدرك ـ

ماتم لباسیله سانا کلدی باق :
او ، آهو باقیشلی اولادك عراق !

ـ لیمه لیمه و قیپ قرمزی لباسلی بر قادین داها کلیر ـ

سویله ، دینه‌دیمی ، کوزل روم ایلی ،
سینه‌کدن فیشقیره‌ن قزل قان سلی ؟

ـ یشیل البسه‌لی بر چوجق داها کلیر ـ

ایشته آنه‌ك بورده ، صاریشین قافقاس ،
اودر دلی باشکی ، کل ـ کوکسنه باص !

ـ هپسی ده‌رین ده‌رین و شفقتله سوزه‌رك ـ

شیمدی اغلاییکز ارتیق باش باشه ،
ویران کوکلکزی یاقین آتشه .
شمدی اغلابیکز : انا ، اوغول ، قیز ...

ـ اجی اجی ـ

اللهم . براقه بنی وطنسز ! ..

روم ایلی

قوش یوواسی اولمش اسکی سرایلر ؛
قارغالر اوچوشور ، سورولر یایلار :
جان ویردیکی یرده قوچ یکیتلرك . . .

دەلیرەن اسیر

بو کون قان لکەسی سویلر یرك .

روم ایلی

[دوام ایدر]

قلبیجدن قورتولمش اسیر قادینلر ،
او ایصسز یوللاردن برخبر اومار .

دالدن داله چارپان ، هیچرەن روزکار ،
ماتمدن ، هجراندن نغمه بستەلر . . .

یره آقان کانلر صیزمش درینه :
شمدی لاله بیتر چمن یرینه .

بر دها دونمدی یوردندن کیدن ؛
باق شنلکسز قالدق اوولو یارادن ! ..

ده‌لیره‌نی اسیر

ای اللهم ارتیق یتر بو ظلم ،
صبر ایت‌می دییورسك بانا ای قولم ؛

صبر ایتدیکم لکن یتشیر ، یتر ،
اسلام ایلی اولدی محشردن بتر ! ..

عراق

[انادولویه دوغرو آتلماق ایسته‌یه‌رك]

باغلانمش اللرم یتمیور سانا
بوینمده زنجیر وار : آننه باقسه‌ك آ :

طالعسز باشمدن اکسیلمش هلال ؛
معبدلری صارمش آجی بر ملال .

ده‌لیره‌ن اسیر

هر ظلمی ینه‌جك یارین اختلال ! ..

عراق

[دوام ايده‌رك]

بويله خور ياشاماق مكر بر ياسمش ؛
صانكه اورتالغه قارانلق باصمش ؛
كوزلرم آرييور كوكده هلالى .

ده‌ليرن اسير

اللهم سن ارتدير بو انفعالى ؛
چونكه هر دولان قاب مطلق طاشاجاق ،
اولوم اسارتى قارشيلار انجاق .

عراق

- دوام ايده‌ر -

« دجله » ساحللرى ، « اربيل » اووه‌سى ؛
اولمش قاپلانلرك ده‌مير قفسى ،

قابنه صيغمييور غيظندن هر كنج :
اولومه آتلاق اولدى بر اوزه‌نج .

هرکون صارلماقده یوز کنج کفنه ،
صاچلرینی بولار بیکلرجه آننه ؛

دەلیرەن أسیر

بیغلوب یوکسلن میلیونجه نعشك ،
اوکنده ، اللهم آلچالدی هرشك ! ..

قافقاس

ـ آنادولونك یاننه کیدەرك ـ

پریوزنده یاقدیغك اومعظم مشعله
باقی : عکس ایدوب دورییور هپ ساحلدن ساحله ،

ای آلهی آتش ، که بزده سوکی یاراتدك ،
اسارت زنجیرینی الکله قیروب آتدك .

سنسك بزه کتیرەن بوقورتولش کونی ،
کل ، سیر ایله آذرله قریمك دوکونی .

قورقولو رؤیاسندن اویانمەدن سمرقند ،
طاشوب کوپورمەدەدر چغتە یورکلی طاشکند .

قوللریغ اوزانمش سانا بوتون قارده‌شلر :
آقینلرك دستانی ، هر یوره‌کی آتشلر .

کوزمزی ییلدیرماز قارپالاتلر ، هیالایا ،
هایدی قزل الما‌یه،هایدی قزل الما‌یه ! . .

ده‌لیره‌ن اسیر

هایدی قزل الما‌یه ، هایدی قزل الما‌یه : . .

انادولو

ای یارامی ده‌شن سوکیلی صویم ،
بن اولمادم ، اولمام ، کنه بن اویم ؛

لکن قبله‌کزه شویله براقك .
سزی اورکوتمه‌سین فلاکت صاقین :

ـ دهشتله ـ

. . . اللرده‌در « مکه » ، « مدینه »

ـ هپ بردن ـ

بو بر مذلتدر ، مقدس دینه .

انادولو

بز ، شرق عالمنك پیشداری یز ؛
بز مسلمانلغك علمداری یز ! ..

(هپ بردن)

هایدی قزل آلمایه ،
بایراغم بکزر آیه ،

گنجلر قوشك آلایه !
هایدی قزل آلمایه .

آنادولو (دوام ایده‌ر)

اقلیمدن اقلیمه گزدیردیکم تاج :
بر آبده‌سیدر یوجه نسلمك .
اگر ییقیلیرسه ، شونی سز بیلك :
یر یوزنده قالماز : نه اوت ، نه آغاج

هپ بردن

ییقلماق ایسته‌نیور بو سلطنتله بو دین :

قتل عامه اوج دیندی ؛ یانغینلره شهرایین ؛
شفقته صوصامشکن ، ایچیمزی صاردی کین ؛
ازلدن حر دوغمشز ، اسیر اولمق بزه شین ،

هایدی قزل المایه ،
هایدی قزل المایه ،

- هپ بردن -

تورك عصرلردن بری :
بر ایلری بر گری ،
دکز کبی چالقاندی ؛
صانکه بر دالغه قاندی .
هایدی قزل المایه
هایدی قزل المایه

یر یوزنده چالقاندی ،
قزل دکزلر کبی ؛
دکز ده‌کیل وولقاندی
سن بیلیرسك یاربی
هایدی قزل المایه
هایدی قزل المایه

دکزك بیتمز صویی ،
تورکك توکنمز سویی ؛
دکز بیتسه ... تورك اولور :-
قان آتشدن بر یاغمور .
هایدی قزل المایه
هایدی قزل ألمایه

یاغمور اولور طاش یاغار ،
ای ظلم سنی بوغار ،
هر بر قدرت اونده واز ؛
قاندر ، آتشدر . بوغار ؛

هایدی قزل الملیه
هایدی قزل المایه

خیالتلر هپ بزدن سیلینرلر



دەلیرەن اسیر

(یالکز)

قزل المایه ،
قزل المایه ،
قزیللق یایلدی بوتون اووایه . . . .

- دهشتله -

آق صاچلی آنەلر ، شیرین تازەلر :
خنچرله دوغرانمش آل جنازەلر ،
یردن فیشقیرییور بوتون هوایه . . .
قزل المایه ،
قزل المایه ،

سمادن یاغیور بر قان دولوسی ،
علودن روزکارك اوولییور سسی ،
قانلرده یوزییور شیشکین جسدلر ،

کوکلره چارپیور کمیکدن سدلر .
قزل المایه
قزل المایه ،

- کیتدکجه دهشتی آرتار -

ای فیرطنه چیق ،
ای فیرطنه ییق ! ..

هوا قرانلق ،
هرشی قرانلق ...

الهی اشیق
مشرقکدن چیق ،
مشرقکدن چیق
الهی اشیق !

ایدینلات روحمك قرانلغنی ؛
چوز شو قوللرمك دەمیر باغنی ،

حمله ایدەر : زنجیر حلقەلری برر برر یره دوشر

خیالتلر تکرار کورونورلر .

دەلیرەن اسیرله

برابر هپ بردن

دەکزك بیتمز صویی ،
تورکك تولنمز سویی ،
دەکز بیتسه . . . تورك اولور :
قان ، آتشدن برباغمور .
هایدی قزل المایه
هایدی قزل المایه

یاغمور اولور طاش یاغار ،
ای ظلم سنی بوغار ،
هر برقدرت اونده وار ،
قاندر ، آتشدر : بوغار ! ..
هایدی قزل المایه
هایدی قزل المایه

دەلیرن اسیرله خیالتلر ویلانه سوبلنه
اوزاقلاشوب غائب اولورلر .

اشبو اثر « بویوك تیاترو » صنعتکارلری طرفندن
تمثیل ایدیله‌جکدر .

ناشرمز ناهید بك یاقینده ایکی اثری انتشار ایده‌جکدر.

١ — بونلرك بری اجتماعیدر : مؤلفك « تورکیا ایچین نجات واعتلا یوللری » نام اثرینك انتشار ایتدیکی ٣٢٨ سنه‌سندن بری دوام ایدن تدقیقات و تتبعاتنك محصولیدر. موضوع بحث ایتدیکی مسائلك اساس خطلری شونلردر :

تورك و مسلمان عالمنده کوریلن بوکونکی حاللرك اجتماعی سببلری نه‌در؟ اسلامیت ، ساده دین‌میدر ، یوقسه بر مدنیتمیدر ؟ اوروپا مدنیتنك فائقیتی سببلری نه‌در ؟ معاصر مدنیته انطباق امکانی وارمیدر ؟ اسلامیت عقیده‌سی ایله « علوم مثبته » نك تألیفی قابلمیدر ؟ [بو بحثلر سابق شیخ اسلام مصطفی صبری افندینك « تورکیا ایچین نجات واعتلا یوللری » حقنده‌کی تنقیداتنه ده جواب تشکیل ایده‌جکدر]

اخلاقك انحطاط ایتمه‌سی سببلری صریح بر صورتده تعیین ایدلدکدن صوکره بزم ایچین اخلاق مفکوره‌سی نه اولا بیلیر؟ مفکوره‌وی بر اخلاقیتك تأسیسی ممکنمیدر؟ اسلام جامعه‌سنك احتوا ایتدیکی ملتلر آراسنده نسانده اساس خطلری تعیین ایدلدکدنصکره بو ملتلرك آیری آیری ملی غایه‌لری اولا بیلیرمی؟ ملیتی تشکیل ایدن عناصرك عثمانلی تورکلرده نه حالده‌در؟ لسان مسئله‌سی : شعر ، رومان تیاترو نه حالده‌در؟ صنعتی تولید ایدن هیجان منبعی بزده نه اوله بیلیر؟ اقتصادیاتك انکشافی نه‌یه متوقفدر؟ حقوق مؤسسه‌سی نصل انکشاف ایتدیریله بیلیر؟ [بین‌الملل حقوقی قاعده‌لر ، دینی قاعده‌لر .] جماعت اسلامیه تشکیلاتی ممکنمیدر؟ تورك برلکی ممکنمیدر ؟

٢ — ایکنجی اثر بر رومانیدر : حقیقی بر علم‌الروح مشاهده‌سنه مستند اولارق « عشق » دیدیکمز تمایلاتك « سوق طبیعی‌یه » و « عقل وذکایه » نه کبی احوالده تابع اولدیغنی جانلی بر حادثه صورتده تصویر ایده‌جکدر.

فیأتی ١٠ غروشدر .

Nahid, Haşim
Deliren esir

PL
248
N286D4